

Bescheiden Vlaamse ontwikkelingssamenwerking is kwestie van prioriteiten

Toon Osaer

De voorbije jaren groeit de publieke belangstelling voor ontwikkelingssamenwerking. Of die ingegeven is door een oprecht rechtvaardigheidsgevoel, dan wel uit een soort eigenbelang door de toenemende migratiestromen, is niet altijd duidelijk. Wel duidelijk is dat we nog mijlenver afstaan van de vooropgestelde 0,7 procent van het BNP.

Kiezen en gericht werken

GROTERE gevoeligheid voor ontwikkelingshulp is ook merkbaar bij de overheid. Al blijft ze grotendeels een federale materie, zeg maar voor het Belgische niveau, ook voor de Vlaamse overheid wint ze aan belang. Nog voor er formele afspraken waren over bevoegdheidsverdrachten, kwamen reeds de eerste initiatieven. Begin jaren negentig van de vorige eeuw sloot Vlaanderen een eerste overeenkomst met Zuid-Afrika. In 1999 kwam er dan voor het eerst een eigen Vlaamse minister voor ontwikkelingssamenwerking. Niet meteen met een budget om u tegen te zeggen. In de Vlaamse begroting was een bedrag ingeschreven van 6,6 miljoen euro. Dit jaar is dat bedrag ruim verdrievoudigd tot 21,8 miljoen, kondigde minister van ontwikkelingssamenwerking Geert Bourgeois aan tijdens een werkbezoek aan Zuidelijk Afrika.

Samen met minister-president Leterme bezocht hij Mozambique en Malawi, twee van de drie partnerlanden van Vlaanderen. Leterme wilde daarmee duidelijk maken dat de Vlaamse regering wel degelijk groot belang hecht aan ontwikkelingssamenwerking.

„Het is voor een rijke regio als Vlaanderen absoluut noodzakelijk om daadwerkelijk solidair te zijn met ontwikkelingslanden. We ondersteunen initiatieven die solidariteit van volk tot volk aanmoedigen. We willen zo ook meehelpen om de publieke opinie er nog meer gevoelig voor te maken. Hopelijk leidt dat tot grotere edelmoedigheid.”

Alles bijeen blijft die hulp bijzonder bescheiden. Toch is het meer dan een druppel op een gloeiende plaat, onderstrepen beide excellenties. „De contacten ter plekke sterken ons in de overtuiging dat we goed bezig zijn”, klinkt het vastberaden. „Door heel gericht en geconcentreerd te werken kunnen we op een aantal vlakken echt wel het verschil maken.” Prioriteiten zijn Zuid-Afrika, Mozambique en recent ook Malawi, één van de armste landen ter wereld. Naar deze landen gaat zeventig procent van de middelen. Ze bepalen zelf het beleid en de Vlaamse overheid probeert die dan zo goed mogelijk te ondersteunen.

Er worden ook thematische keuzes gemaakt. De strijd tegen

aids-hiv staat vooraan op het lijstje met 28 procent van de middelen. „Normaal dat we daar zwaar op inzetten. Niet alleen is het een van de dringendste uitdagingen, we hebben hier ook Vlaamse expertise te bieden. De Vlaming Peter Piot is de coördinator van het wereldwijde programma van de Verenigde Naties. En een farmaceutisch bedrijf als Tibotec uit Mechelen levert baanbrekend werk in de ontwikkeling van geneesmiddelen.”

Verlanglijstje

Tijdens een bezoek aan het provinciaal hospitaal van Tete in Mozambique konden we met eigen ogen vaststellen hoe dringend de noden zijn. In samenwerking met Artsen Zonder Grenzen en de Universiteit van Gent wordt daar met Vlaamse steun toch een be-

langrijke - hoewel immer te beperkte - vooruitgang geboekt in de strijd tegen deze ziekte.

Tweede belangrijke pijler betreft landbouw en voedselveiligheid, goed voor 14 procent van de middelen. In Malawi vertaalt zich dat bijvoorbeeld in een irrigatieproject waardoor de productie van mais kan opgevoerd worden. Het werkbezoek bracht nog andere mogelijkheden aan het licht. Zo is in het land vrijwel geen opslagcapaciteit voor graan. Daardoor kunnen bij goede oogsten overschotten niet gestockeerd, laat staan uitgevoerd. Silo's financieren staat bij minister-president Leterme daarom hoog op het prioriteitenlijstje. Het zijn immers ook haalbare projecten voor steden en kleine organisaties.

Nog op het verlanglijstje: diversifiëring van de landbouw door runderen, eventueel nieuwe rassen, ter beschikking te stellen. De

prille groenteteelt ondersteunen, coöperatieve samenwerking aanmoedigen en microkredieten verlenen om zo de zelfredzaamheid van de bevolking te bevorderen.

De twee overblijvende prioriteiten zijn sociale infrastructuur en onderwijs. Partnerland Mozambique legt bij dit laatste de nadruk op het beroeps- en technisch onderwijs. Daardoor kan een school als het IIM (Nijverheidsinstituut van Maputo) genieten van Vlaamse steun. Ten slotte zijn er nog projecten die de economische ontwikkeling moeten ondersteunen met de nadruk op de KMO's, een sector waarmee we eveneens rime ervaring hebben. Daarnaast kunnen de verschillende ministers uit de eigen budgetten ook nog eigen accenten leggen en zo bijvoorbeeld landbouwprojecten in Congo mee financieren.

Of de Vlaamse inspanningen lonen, toetsen we bij Luc Claessens,

directeur van Broederlijk Delen. Hij zit in de eindrush van de vastencampagne, waar Afrika centraal staat.

„Het is een goede politiek om prioriteiten te stellen en goed te focussen op bepaalde regio's en sectoren. Het Vlaamse budget is alles bijeen zéér, zeg maar té beperkt. Willen we enig effect bereiken dan is een samenhangend beleid erg belangrijk. Daarom is het goed om complementair te werken, zoals de Vlaamse overheid wel doet. Toch staan wij kritisch tegen een verdere opdeling van de bevoegdheden en pleiten we voor meer continuïteit. Door de snelle opeenvolging van ministers was dit op Vlaams niveau niet altijd het geval. Maar het is natuurlijk een goede zaak dat de verschillende beleidsniveaus in ons land hun verantwoordelijkheid nemen.”

Jonge lui een goede technische scholing geven is voor Mozambique een prioriteit. © Toon Osaer